

ALP 1785
Nr. 1-10

eglutė

1981
sausis

eglutė

1981
SAUSIS

TURINYS

- 3 LEDO TILTAS, N. N.
- 4 VĖŽLIUKO NUOTYKIAI, Gintarė
- 9 SENELIO DIRŽAS, D. Augienė
- 14 GALVOSŪKIAI
- 17 VANDENINĖ PLANETA, A. Radžius
- 23 APIE ČIUOŽIMĄ, R. Udrienė
- 26 DARBELIAI
- 28 VAIKŲ KŪRYBA

PIEŠINIAI

1981 m. viršeliai — Aldonos Sruoginienės

Skyrių vinjetės — Zitės Sodeikienės

Kitos iliustracijos:

- Z. Sodeikienės — 3
- V. Kubiliūtės — 4, 5, 6, 7, 8
- J. Paukštienės — 9, 11, 12, 13
- D. Kizlauskienės — 17, 21, 22
- A. Sutkuvienės — 18, 20
- A. Sruoginienės — 23

REDAKCIJA

Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" spausdintų rašinių bei piešinių kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, CT 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription — \$7.00; single copy — \$0.75. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260

EGLUTĖ (THE LITTLE FIR) — (USPS 169-200)

LEDO TILTAS

N. N.

Slepia debesėlis
Saulužėlę šviesią,
Šaltis karalaitis
Ledo tiltą tiesia.

Per upes ir kalnus
Jie pas mus atklydo,
Jis išaudė upei
Sidabrinį šydą.

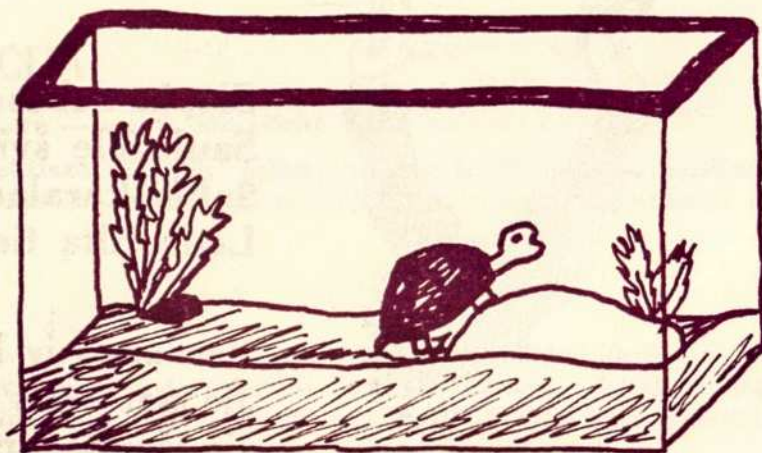
VĖŽLIUKO NUOTYKIAI

Gintarė

Mažas, žalias vėžliukas tupėjo ant akmens. Pro stiklinio indo sienas jis žvalgėsi po kambarį.

Vėžliukas galvojo:

— Kaip gerai, kad turiu kiautą. Kai Vidutė mane gauda, aš susitraukiu į savo kiautą. Įtraukiu kojytes, uodegytę ir tik nosies patį galiuką palieku išlindusį. — Ir tikrai, kai vėžliukas susitraukdavo, jis buvo toks, kaip sidabrinis pusdoleris.

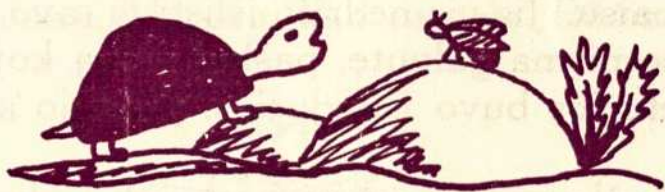

Dabar vėžliukas liūdėjo. Jam buvo nuobodu. Jis pasiilgo Vidutės.

— Kad tik ji greičiau pareitų iš mokyklos, — svajojo vėžliukas. — Tada mane išimtų, pastatytų ant grindų, ir mes abu pažaistume.

Jam taip begalvojo, ant indo krašto nutupė musė. Vėžliukas ištiesė kaklą ir bandė ją pagauti. Bet musė buvo per aukštai.

— Bzzzz-zzz, — suzirezė musė ir nutūpė ant maltos mėsos gabaliuko, padėto vėžliukui pietums.

Vėžliukas priropojo artyn, susitraukė į savo kiautą ir laukė. Jis atrodė visai panašus į akmenuką. Musė buvo labai išalkus. Ji nepastebėjo, kad tai vėžliukas. O jis staiga kapt! ir pagavo ją.

Kai Vidutė grįžo namo iš mokyklos, vėžliukas labai norėjo jai papasakoti, kaip jis musę pagavo. Gaila, kad negalėjo kalbėti žmonių kalba.

Pavalgius p vakarius, Vidutė išėmė savo vėžliuką iš stiklinio indo. Jį aptvėrė kaladėlių tvorele ir paleido. Vėžliukas ropojo nuo vienos spalvotos kaladėlės prie kitos.

— Kiek čia daug vietos! Kaip čia įdomu! — džiaugėsi vėžliukas.

Vidutė juokėsi, kai vėžliukas, užlipęs ant raudonos kaladėlės, susitraukė į kiautą ir nusirito lyg akmenukas.

— Vidute! Ateik čia minutę, noriu pamieruoti suknele, — pašaukė mama. Bėgdama iš kambario, mergaitė netyčia užkliudė kaladėlių sieną.

— Aha! — apsidžiaugė vėžliukas. — Čia yra durys. Ir jis išlindo. Ropojo, ropojo laimingas vėžliukas. Apėjo stalo koją, palindo po kėde ir staiga — pateko į spintą. Jis buvo toks mažiukas, kad nė nepajuto kaip įropojo pro durų tarpą.

— Kaip tamsu! — nustebo vėžliukas. — Gal jau nak-tis? Gal man reikia miegoti?...

Prie sienos buvo dar juodesnis tarpas. Kai vėžliukas priėjo, pliumpt! ir įkrito kažkur patamsėn.

Čia šalta, tamsu, ir toks keistas kvapas... Vėžliukui buvo labai baisu. Jis vis nedrįso išlįsti iš savo kiauto. Pa-galiau, iškišo pirma galvutę, paskui vieną koją, antrą ir, kai visos keturios buvo išlindusios, pradėjo atsargiai ro-poti.

Staiga kažkas jį smarkiai partrenkė. Jis greit susi-traukė į kiautą ir, visas drebėdamas, laukė, kas bus.

— Gal mane pagaus ir suvalgys? — baiminosi vėž-liukas. — Kad tik nebūčiau pamiršęs įtraukti uodegytės!

Kurį laiką buvo ramu. Vėžliukas pamatė, kad tam-soj į jį žiūri du dideli žiburiai.

— Kas bus, tai bus, bet aš bėgsiu, — nusprendė vėž-liukas. Bet vėžliukai, kaip žinote, labai negreitai bėga. Vos porą žingsnelių pabėgus, kažkas jį trenkė ir apvertė ant nugaros.

— Galas, — tarė vėžliukas ir užsimerkė. Mat, apvers-
tas ant nugaros, vėžliukas yra visai bejėgis.

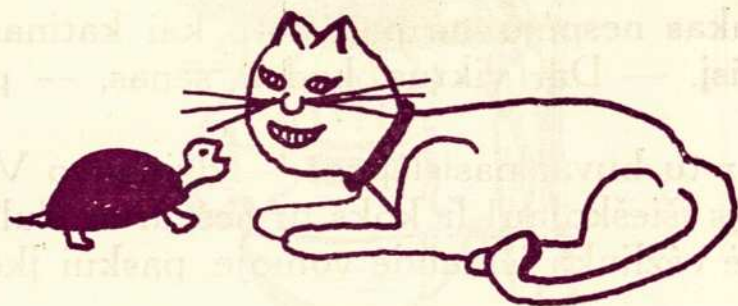
Lyg pro miglą jis matė, kaip gauruota letena su ašt-
riais nagais nusileido tiesiog ant jo.

— Gelbėkit! — sušuko vėžliukas ne savo balsu.

— Tai tu ne pelė? — pasakė storas balsas iš tamsos.

— Oi ne, aš esu žalias vėžliukas. Prašau mane ap-
versti ant pilvuko. Gauruota letena apvertė vėžliuką. Jis
tuoju susitraukė į savo kiautą.

— O aš esu katinas, — pasakė katinas. — Senas jau
esu, neprimatau. Maniau, kad tu pelė. Būčiau suėdęs...

— Bet aš labai kietas. Dantį išsilaužtum!

— Oho, kai jaunas buvau, kaulus grauždavau! — pa-
sigyrė katinas. — Bet dabar, tiesa, dantys jau ne tie...

— Ir aš labai neskanus, — dar kalbėjo vėžliukas. Jis
visas iš baimės drebėjo.

— Nebūk toks tikras. Man žuvys labai skanios, o tu
juk esi jų giminė... Bet nieko, nebijok, Tavęs neėsiu.
Mano amžiuje neapsimoka rizikuoti.

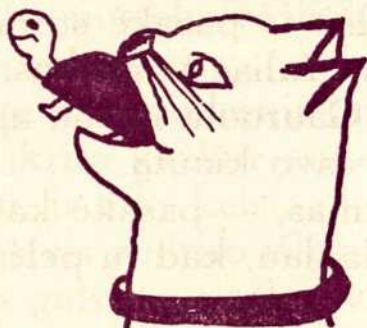
— Ačiū, katinėli, — atsiduso vėžliukas. — Ačiū labai.

— Nenorėjau tavęs išgąsdinti, — tarė jau visai su-
minkštėjęs katinas. — Čia viskas taip netikėtai... Tik-
riausiai tu pro tą plyšį čia įkritai. Ar nori, kad tave už-
neščiau į Vidutės kambarį?

— Kad nežinau... Kad tavo nagai tokie baisūs ir
dantys taip pat...

— Sakiau, kad nieko tau nedarysiu, — tarė katinas ir švelniai vėžliuką paėmė į burną. Kabarai, kabarai, katinas užlipo laiptais kažkur aukštai. Tuomet jis paleido vėžliuką ir tarė:

— Dabar bėk sau pas Vidutę.

Vėžliukas nespėjo nė padėkoti, kai katinas vėl nudūmė į rūšį. — Dar vikrus, kad ir senas, — pagalvojo vėžliukas.

— Kur tu buvai pasislėpęs? — džiūgavo Vidutė. — Visur tavęs išieškojau! Ir koks tu nešvarus, dulkėtas.

Vidutė vėžliuką išmaudė vonioje, paskui įkėlė į stiklinį indą.

Žiūri vėžliukas pro stiklines sienas ir mąsto:

— Kaip čia gerai. Kiek daug vietos, kaip linksma ir smagu!

Kaip manote, ar vėžliukui greitai vėl pasidarė nuobodu?...

SENELIO DIRŽAS

Danutė Augienė

Mūsų spintoje kabo Senelio diržas. Tas diržas ilgas, odinis, su blizgančia varine sagtimi. Diržo oda sena, vietomis įtrūkinėjusi. Diržas turi daug metų.

Senelio aš nebemačiau. Jis mirė Lietuvoje, kai dar nebuvo gimusi. Bet kiekvieną kartą, kai Mamos spintoje pamatau kabantį diržą, Senelis kaip gyvas stojasi prieš mano akis. Mama yra daug ką pasakojusi apie savo tėvelius. Mes turime ir fotografijų.

Štai ir dabar: jau kuris laikas stoviu Mamos kambaryje prieš pravirą spintą, matau kaip blizga diržo vario sagtis ir beveik girdžiu, kaip Senelis šiuo diržu muša mano Mamą...

Taip man pasakojo Mama.

Tai atsitiko vieną spalio mėnesio vakarą Lietuvos kaime Bernotuose, mano tėviškėje. Seneliai, visa samdytoji šeimyna ir aš buvome susirinkę virtuvėje. Buvo prieblanda. Visa pirkia kvepėjo vakariene: šviežiom daržovėm, pienu ir spirgučiais. Merginos baigė valyti stalą. Indaujon sudėjo išplautus indus. Užklojo duoną švariu lininiu rankšluosčiu. Virimo krosnyje dar gyvos žarijos mėtė ant pluktos, tamsios aslos spalvotą ruožą.

Senelės ir tetos Pranciškos klevo rateliai dūzgė ir dūzgė ir bėgo verpiami lino siūlai į storėjančias špūles. Senelis nutraukė žemyn žibalinę lempą, kad abiem verpėjom būtų šviesiau. Vyrai samdiniai — vienas atsinešė iš prieangio skaptuoti šaukštą, kitas kanapių iš kurių vijo virves ir pančius. Merginoms niekad netrūko darbo: tai susiūti kokias prairusias siūles, tai užlopyti piemenuko ar vyrų rūbų skyles. Paskui visi nutilo. Ruošėsi kalbėti rožančių.

Mano Mama, tada gal penkerių ar šešerių metų mergaitė, užsirangė ant lovos, kuri stovėjo pirkios kampe. Su savimi ji užsitempė neseniai iš savo vyriausio brolio Mykalojaus gautą didžiulę naują lėlę. Lėlė mokėjo, ją palenkus, užmerkti ir atmerkti akis. Mažai mergaitei tai atrodė tikras stebuklas. Reikia atsiminti, kad tais laikais žaislų dirbtuvėse nedaug gamino. O kaime gyvenantiems vaikams pirktinių žaislų nė nereikėjo. Kiekvieniame žingsnyje gamta jiems padovanodavo gyvą stebuklą. Bet šitoji lėlė, didumo beveik lygi su mano šešiamete Mama, buvo kažkas nepaprasto. Su ja negalėjo atsiskirti nė minutei.

Visa pirkia nutilo. Rožinis Mamos tėviškėje būdavo kalbamas spalio mėnesį kas vakarą. Kalbamas garsiai, neskubant, pamaldžiai. Ir mano Mama klaupiasi ant lovos ir klupdo šalia lėlės. Jos kartu melsis. Senelis, lyg ką nujausdamas, iš karto jau pareikalavo lėlę padėti į šalį,

bet Mama išsiprašė palikti šalia. Pažadėjo su lėle nežais-
ti ir triukšmo nekelti.

Bet kad tas rožančius ir ilgas... Bet kad tą Sveika Marija taip daug... Lėlė jau kelinton vieton persirito. Mamytė primiršo savo pažadą jos neliesti. Senelis ją išpėjo antrą kartą:

— Padėk lėlę į šoną ir nustok šokinėjus ant lovos...

Apsižvalgė Mama. Nurimo valandėlei. O dar tik ro-
žančiaus vos persiversta per vidurį.

Kaip tyčia Mama pamatė ant pagalvėlės kažkieno pa-
dėtą margą gėlėtą skarelę.

— Kaip ji tiks mano lėlei, kuri moka vartyti akis, —
nutaria Mama.

— Kokia puošni bus mano Onutė, — taip vadino Ma-
ma savo lėlę.

— Mesk lėlę arba gausi diržų, — išgirdo Mama trečią kartą Senelio visai ne švelnų balsą. Senelis žiūrėjo į savo dukrytę primerktom akim. Jo žili, platūs antakiai buvo kažkaip nukritę ir kalbėjo jis kažkaip lyg pro sukąstus dantis. Mama pajuto, kad Senelis tikrai pyksta. Aišku, ji paleido lėlę iš rankų. Bet Onutė gulė taip nepatogiai. Tiesiog negražu buvo žiūrėti — kojos aukštyn užvirtę, skarelė užsmukus ant akių, viena ranka užlaužta. Argi gali kas taip gulėti, jei likę dar beveik penkiolika Sveika Marijų? Mamytė, ne dėl to, kad nenorėjo klausyti Senelio, bet kad jai buvo gaila Onutės, čiupo vėl lėlę ir pradėjo ją gražinti į tvarką.

Tada ir atsitiko, kad Senelio diržas viena akimirka buvo nusegtas nuo jo kelnų ir visoje šventiškoje tyloje pradėjo šokinėti ant Mamos užpakaliuko.

Senelis tą vakarą smarkiai supyko, nors kaip Mama sako, jis iš visų savo vaikų mylėjęs Mamą labiausiai. Tai buvęs pirmas ir paskutinis jo mušimas. Gal nebuvo jis ir labai smarkus, nes Mama rožančiaus galo nebesulaukė.

Įsikniaubus į pagalvę iš karto pašniurkštė, paašarojo, bet pamačius šalia ramiai gulinčią Onutę nutarė, kad ir ji dabar pagulės su ja ramiai. Nepykins daugiau Senelio. Taip jos ir užsnūsta. Po rožančiaus Senelis Mamą pats nunešė į jos lovą, nurengė ir paguldęs dar ilgai glostė miegančios dukrytės galvą. Juk tėvai baudžia iš meilės...

Senelė Mamytei paaugus vis primindavo, kaip ji gavo lupti aną spalio vakarą visai šeimynai kalbant rožančių. Daug vėliau, kai Mama jau turėjo savo šeimą ir skubiai turėjo trauktis iš Lietuvos, Senelis jos lagaminą, kuriame turėjo tilpti visas penkių asmenų turtas, perjuosė tuo pačiu diržu ir pasakė:

— Tavęs palydėt pats negaliu. Tegu nors mano diržas gelbės nuo viso pikto.

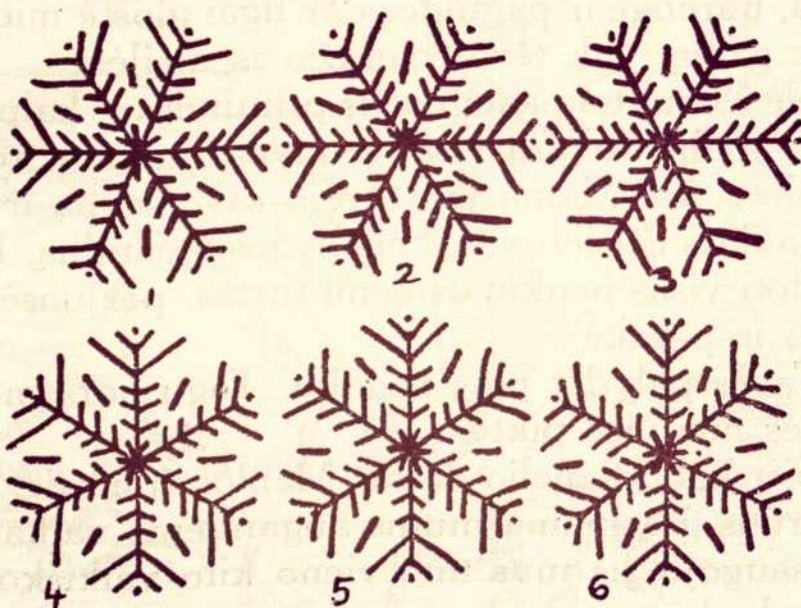
Taip ir kabo Senelio diržas Mamos spintoje. Juo būdavo kartais grąšinama mums augantiems vaikams. Gal gi ir apsaugojo jis mus nuo vieno kito vaikiško negero darbelio, kad ir nemušdamas...

Sujunk žodžius pirmame stulpelyje su veiksmažodžiais antrame:

1. pačiūžomis	a. brenda
2. lėktuvu	b. važiuoja
3. rogutėmis	c. čiuožia
4. slidėmis	d. lekia
5. sniegu	e. slidinėja

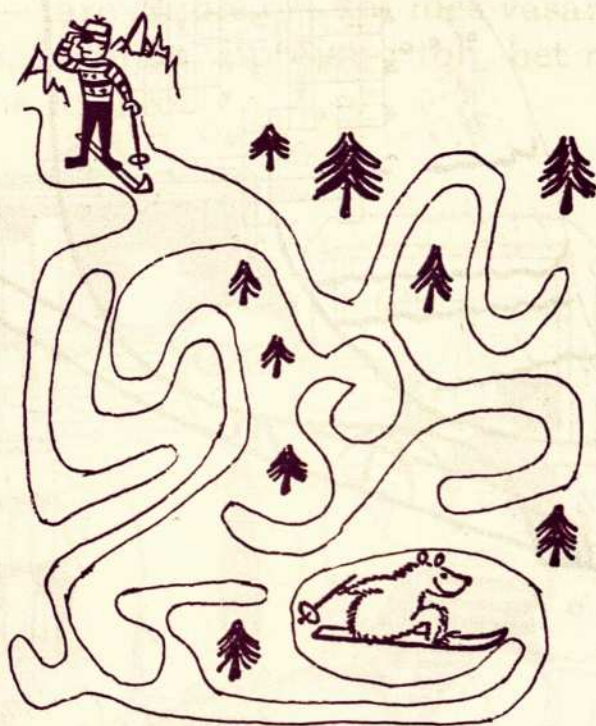
Surask vienodas snaiges.

Ar gali sudaryti kitą žodį, naudojant visas šių žodžių raides?

PADAŽAS
KELIAIS
RŪMAS
DAIGAS
NAMO
SARGAS

Padėk slidinėjotojui surasti dingusią slidę.

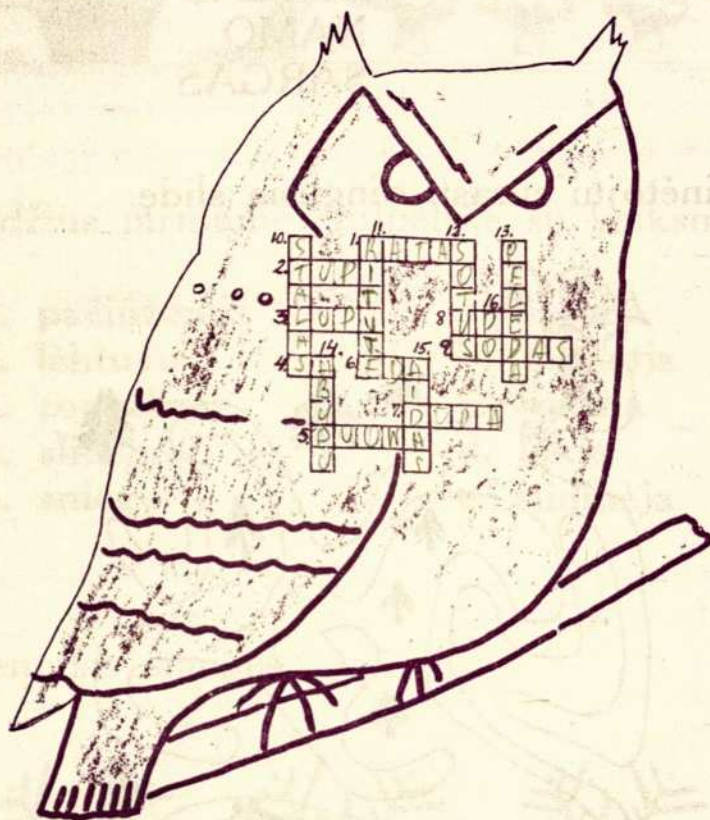

MINKLĖS

Kas baltas neplautas?
Kas juodas nedažytas?
Kas lekia be sparnelių?
Kas bėga be kojelių?
Kas šviečia neuždegtas?
Kas gieda nemokytas?

KRYŽIAŽODIS

Paruošė Elenutė Tuskenytė (8 m., 3 sk.) su mamytės pagalba
Chicago, IL

Skersai:

1. Vežimo dalis
2. Višta ant kiaušinių.
3. Smarkiai mušu.
4. Žodžio "savo" pirma pusė.
5. Kasdien valgomas maistas.
6. Karvė šieną.
7. Pučiamas muzikos instrumentas.
8. Įteka į jūrą.
9. Vieta, kur yra daug vaisinių medžių.

Žemyn:

10. Ant jo dedame maistą ir valgome.
11. Mažybinis mergaitės vardas.
12. Ne alkanas, bet
13. Kryžiažodžio piešinys
14. Abu kartu.
15. Garsas, kuris aidi.
16. Lapas guli medžiu.

(Atsakymai psl. 31)

VANDENINĖ PLANETA

Aleksandras Radžius

— Tėti, — tarė Nijolė, — kai mes vasarą atostogavome prie jūros, žiūrėjau, žiūrėjau į tolį, bet negalėjau matyti kito jūros kranto.

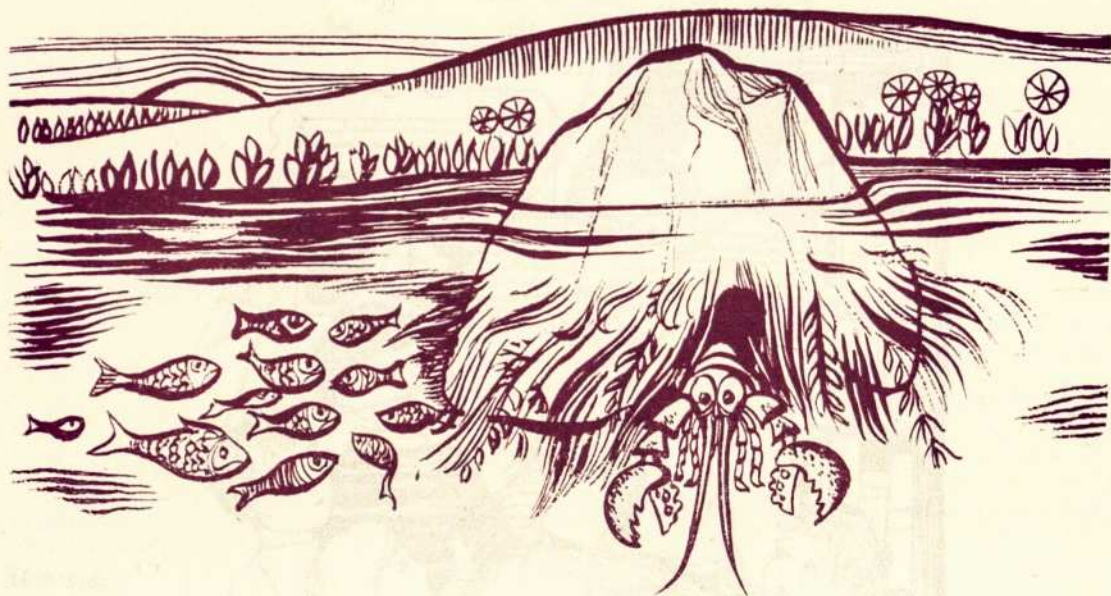
— Cha, cha, cha, — nusijuokė Nijolės broliai.

— Ar nežinai, kad žemė apvali? — pasakė Jónukas.

— O jei ir nebūtų apvali, vistiek kito kranto nematytum, nes jis yra labai, labai toli. Bus kokio du su puse ar trys tūkstančiai mylių. Ar ne tiesa, tėti? . . . — tarė Antanukas.

— Tiesa. Antroj jūros pusėj yra Europa, o joje mūsų pavergta tėvynė Lietuva. Nuo mūsų iki Europos yra maždaug trys tūkstančiai mylių. Ją pasiekti, reikia perplaukti arba lėktuvu perskristi Atlanto vandenyną.

— Tikrai taip toli? . . . — nustebo Nijolė. — Aš nemaniau, kad yra tiek daug vandens mūsų žemėje.

— Labai daug, — patvirtino tėvelis. — Trys ketvirtadaliai visos žemės paviršiaus yra vanduo. Jeigu visus žemės kalnus ir iškilimus nuverstume ir užpiltume įdubimus taip, kad paviršius būtų lygus ir apvalus kaip sviedinys, vandenynai apsemtų žemę. Neliktų nei Amerikos, nei Europos, nei Afrikos. Nebūtų nė vienos sausos vietos, nes vanduo būtų beveik dviejų mylių gilumo.

— Tada mes visi nuskeštume. Kaip gerai, kad žemė turi kalnus, žemynus ir salas, — pasakė Nijolė.

— O ar žinote, kad iš visų žmogaus kūno dalių, daugiausia yra vandens, — pridėjo tėtis.

— Aš maniau, kad kraujo daugiausia, — ilgai tylėjęs prabilo Jonukas.

— Tikras išminčius! Geriau tylėk, — erzino jį Antanukas.

Bet Jonas lengvai nepasidavė:

— Kai pirštą išipiauni, kas bėga? Kraujas, ne vanduo! Ir kai vakar mane pastūmei, ant kaktos išsoko didelis guzas. Jis buvo kietas. Jame nebuvo vandens. . .

— Nemeluok, aš visai tavęs nestūmiau. Pats nugriuvai.

— Na, nesipeškit, — įsiterpė tėvelis. — Grįžkime prie to vandens. . . Jonukas teisingai pastebėjo, kad vandenį žmogaus kūne ne taip lengva surasti. Tačiau daugiau kaip du trečdaliai yra vanduo. Vandens yra kraujuje, ir prakaitė yra daug vandens.

— Aš maniau, kad prakaitas iš viso yra tiktai vanduo, — susimąstęs vėl prabilo Jonukas.

— Taip, tai vanduo, bet jame yra ir kitų priemaišų. Vanduo padeda tepti mūsų sąnarius, kad lengvai lankstytųsi. Vanduo reguliuoja mūsų kūno temperatūrą, kad per daug neįkaistume. Jei nebūtų vandens mūsų kūne, akys nustotų veikti. . . Matot koks svarbus vanduo. Kiekviennei organe, kiekvienoje lastelėje rasim po lašiuką vandens. Tik reikia mokėti jį pamatyti.

— Dabar jau viską žinau! — suplojo rankomis Nijolė. — Vandens yra vandenynuose ir žmonėse!

— Ar manai, kad jo nėra gyvuliuose? — prasitarė Antanukas.

— Taip, ir gyvulių organizmuose, kaip ir žmonių, yra daug vandens. Na, o kur dar galime rasti vandens? . . . — tarė tėvelis.

- Augaluose, — tvirtai pasakė Antanukas.
- Teisingai. Be vandens augalai tuoju nudžiūtų.
- Na, o kur dar yra vandens?
- Upėse!
- Ežeruose!
- Pelkėse! — šaukė vaikai vienas po kito.

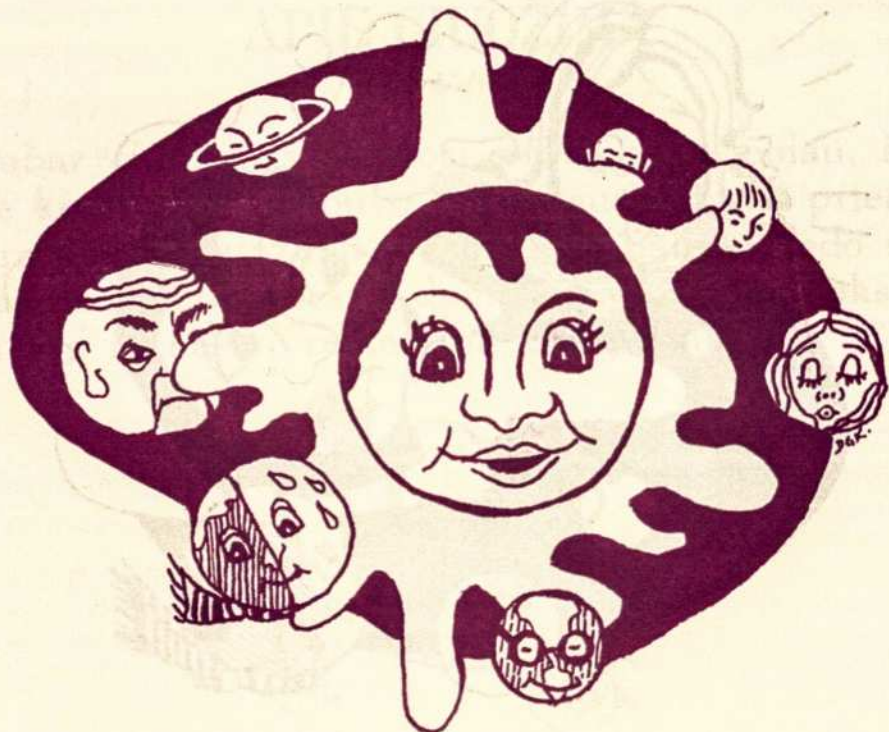

- Ore, — dar pridėjo Jonukas.
- Gerai sakai. Atmosferoje yra nemažai vandens.
- Ir dar kur?
- Pačioje žemėje, — pagalvojęs tarė Antanukas. Juk visokie šaltiniai išsiveržia iš žemės.
- Gerai. Dar kur? — vis klausė tėvelis. Bet vaikai jau nieko daugiau negalėjo sugalvoti.
- Ogi Šiaurės ir Pietų polių ledynuose. Ten yra tiek daug sušalusio vandens, kad jeigu tie ledynai ištirptų, vandenynų vanduo tiek pakiltų, kad visi pajūrių miestai nuskęstų. Vanduo apsemtų visą Floridą, New Yorką, Bostoną, Baltimorę, Vašingtoną ir daug kitų vietų.

— Aš nenorėčiau prie jūros gyventi, — nusigandusi pasakė Nijolė. — Daug žmonių gali žūti ir namai nuskęsti. . .

— Nebijok, — ramino ją tėvelis, — ledai greitai neištirps. Tam reikia milijonų metų.

— Ar yra vandens saulėje ar kitose planetose? — paklausė Jonukas.

— Saulėje nėra ir negali būti, nes ten per karšta. Jei į saulę supiltume visą žemės vandenį, jis per sekundę išgaruotų. Garai suskiltų į deguonį ir vandenilį ir degte sudegtų. Nei saulėj, nei kitoj panašioj žvaigždėj vandens negali būti.

— Bet kitose planetose gal yra. . . — pasakė Antanukas.

— Ši mintis mokslininkus labai domina. Jie stengiasi šią galimybę ištirti. Neseniai sužinojome, kad Jupiterio

ir Saturno kaikurie mėnuliai padengti storu ledo sluoks-
jei jie sužinotų, pasakytų mano mamai, ir viskas būtų baigta. Aš
mą paviršiaus temperatūrą — 300 laipsnių F, arba — 183
Celsijaus.

— Brrr, tai labai šalta, — nusipurtė Nijolė, o Jonukas
su Antanu nusijuokė.

— Astronautų padarytos nuotraukos erdvėje rodo,
kokia graži ir melsva yra mūsų žemė, nes turi daug van-
dens, — dar pridėjo tėvelis.

— Tikrai! Mes matėm tuos paveikslus televizijoje, —
pritarė Jonukas. — Mūsų žemė yra vandeninė planeta.

— Ir pats skaniausias gėrimas yra vanduo — sušuko
Nijolė, bėgdama į virtuvę prisipilti stiklą vandens.

ar žinai?

APIE ČIUOŽIMĄ

Rūta Udrienė

Dabar čiuožimas skaitosi pramoga. Seniau, šiauriniuose kraštuose, tai buvo svarbi susisiekimo priemonė.

Yra įvairių čiuožimo formų: ledo baletas, ledo ritulio sportas, ledo lenktynės ir dailusis čiuožimas. Toks čiuožimas yra menas ir reikalauja daug praktikos.

Ar tu čiuoži? Seniau čiuoždavo vaikai ir suaugę, bet tik tose šalyse, kur būdavo ilgos žiemos ir daug ledo. Toks klimatas yra šiaurinėje hemisferoje. Per paskutinius 30 metų žmonės čiuožia ir ten, kur nėra taip šalta. Statomos čiuožyklos su dirbtinai užšaldomu ledu. Galima čiuožti net vasarą, nes čiuožyklos yra po stogu ir mechanškai apšaldomos.

Skandinavų knygose čiuožimas yra minimas nuo viduramžių. Sibire, Kinijoje ir šiaurinėje Europoje atrastos kaulo pačiūžos iš labai senų laikų. Kai žmonės atkeliavo iš Europos į šiaurės Ameriką 17-tame amžiuje, jie čia pradėjo čiuožti.

Seniau žiemos metu žmonės čiuoždavo į turgus ir karnavalus. Kadangi susirinkdavo būriai čiuožėjų, netrukus ėmė vienas su kitu lenktyniauti ir konkuruoti, kuris greičiau čiuožia arba aukščiau pašoka į orą.

Nulipę nuo ledo, čiuožėjai pastebėjo tam tikras figūras ar linijas, paliktas ant ledo. Jie bandė tas figūras vėl čiuoždami atkurti. Taip atsirado dailusis čiuožimas (figure skating).

19-tame amžiuje amerikietis šokėjas Jackson Haines sugalvojo ledo baletą: šoki su pačiūžomis ant ledo. Amerikos žiūrovai tuo nesidomėjo, bet Europoje ledo baletas pasidarė labai populiarus.

Moteris vardu Sonja Henie laimėjo tris medalius Olimpiadoje už dailųjį čiuožimą. Vėliau ji visur keliavo, atlikdama ledo baleto programas. Tai buvo pradžia visokių čiuožimo festivalių — Ice Capades. Gal kada nors esate matę...

Žmonės čiuožia pirmoj eilėj, nes yra smagu ir visur galima rasti čiuožyklų. Čiuožti gali ir vaikai, ir seneliai—įvairaus amžiaus žmonės gali drauge čiuožti. Be to, čiuožimas yra gera mankšta.

Kas nori, yra progos lankyti čiuožimo pamokas, kurias praveda prityrę čiuožėjai. Kiti čiuožimo mėgėjai lanko ledo baletą ir dailaus čiuožimo programas. Beveik visiems patinka stebėti grakštaus ledo šokėjus. O apie ledo ritulio sportą tikriausiai daug kas iš jūsų nemažai žinote. Berniukai ypač mėgsta šį sportą žiemos metu.

Pačios seniausios pačiūžos buvo padirbtos iš gyvulių kaulų. Vėliau žmonės medines pačiūžas pasigamino, o po to, dar geresnes — geležines. Dabar pačiūžoms naudojamas plienas. Batų aulai yra aukšti, kad kojų kauliukai nenusilptų.

Štai yra trys rūšys dabartinių pačiūžų, kurios naudojamos įvairių rūšių čiuožimui.

Dailiam čiuožimui pačiūžų priekinė dalis yra dantuota - karpyta.

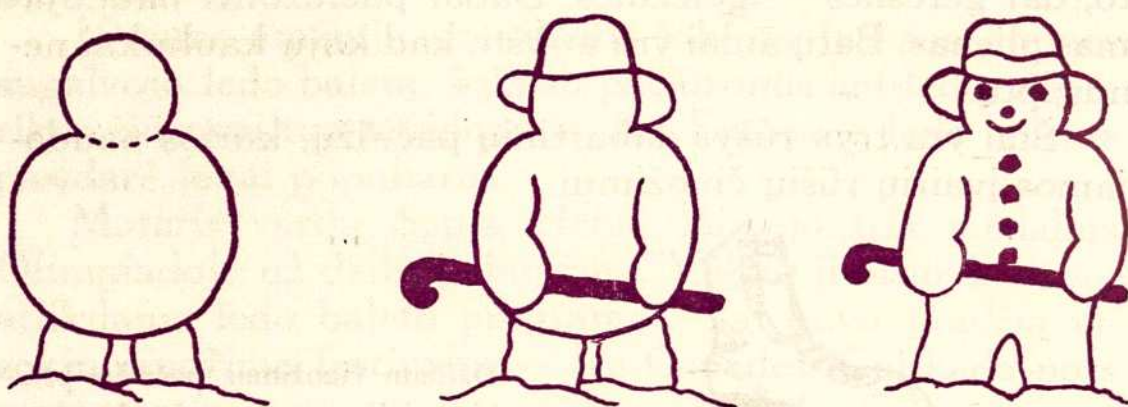
Ledo rituliui žaisti pačiūžos turi specialiai pastiprintas dalis.

Lenktyninių pačiūžų plieninė dalis yra ilgesnė negu kitų rūšių.

Nupiešk įdomų sniego senį, naudojant šias paprastas linijas.

Nupiešk visą sniego senių šeimą, šventiškai pasipuošusią.

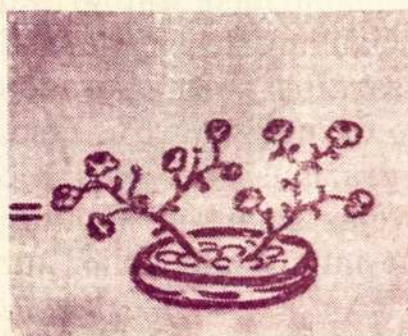

Ko reikia:

klijų
šilkinio popieriaus (žalio ir ružavo)
sausų medžio šakų

Kaip daryti:

1. Suplėšyk šilkinį popierių į gabaliukus. Suspausk į kamuoliukus — žalią į mažesnius, ružavą į didesnius.
2. Šakas aptepk klijais ir užbarsk žalius kamuoliukus. Jie prilips ir atrodys kaip lapukai.
3. Kai klijai išdžius, ružavus kamuoliukus aptepk klijais ir prilipink prie šakų. Atrodys kaip žiedai.

Jeigu būčiau prezidentas...

1980 m. lapkričio 4 d. Amerikoje žmonės balsavo už prezidentą. Per naujienas girdėjau, ką prezidentas Carter žadėjo pakeisti ir taip pat ką Ronald Reagan žadėjo. Atrodo, kad nė vienas iš jų daug gero nepadarys.

Man kilo mintis, kad jeigu aš būčiau prezidentas, stengčiausi tokią programą įvykdyti. Pirma: reikalaučiau, kad Rusija duotų laisvę Lietuvai ir visoms kitoms pavergtoms tautoms. Ant-ras reikalas būtų — išlaisvinti Amerikos įkaitus, laikomus nelaisvėje Irane nusikalstant visoms pasaulio teisėms. Trečia: įvesčiau įstatymą, kad aukštasis mokslas būtų visam jaunimui nemokamas. Ketvirta: sumažinčiau mokesčius visiems žmonėms.

Dar reikia sutvarkyti vaikų reikalus. Išleisčiau įstatymus duoti daugiau laisvės vaikams. Leisčiau balsuoti nuo 13 metų.

Taigi, man atrodo, kad mano sumanymai geri, ir aš bandysiu tapti prezidentu.

Petras Kazlas, 7 sk.

Bostono lit. mokykla

Aš esu lapas...

Aš buvau raudonas ir geltonas lapas. Visą dieną tik kabojau ant šakos ir pašlamėdavau su kitais lapais, kai vėjas papūsdavo. Vieną dieną atėjo pas mano medį fotografai. Mane fotografavo, ir po kelių dienų mačiau ant žemės laikraštį. Laikraštyje buvo medžio nuotrauka. Po savaitės žmonės pradėjo rinktis prie šio medžio ir į mane ir mano draugus žiūrėti. Žmonės sakė, kad šis medis ir jo lapai buvo gražiausi visoje Naujojoje Anglijoje. Po kiek laiko lietus palijo, vėjas smarkiai papūtė, ir aš kritau. Kritau 100 pėdų. Vėjas mane nupūtė ant kelio, kur mašinos važiavo.

Aras Sužiedėlis, 7 sk.

Bostono lit. mokykla

Gera pamoka

Vieną dieną aš buvau labai supykęs ant mamos. Ji išmetė mano geriausius žaislus. Tą naktį galvojau, kaip atsikeršyti. Aš galvojau ir galvojau, ir pagaliau sugalvojau: aš naktį pabėgsiu!

Sekančią dieną visiems draugams norėjau sakyti sudiev, bet jei jie sužinotų, pasakytų mano mamai, ir viskas būtų baigta. Aš susidėjau rūbų, pasiėmiau maisto ir ryšulį pasidėjau po pušim. Parašiau laišką, kurį žadėjau padėti ant lovos.

Septintą valandą nuėjau gulti. Mama atsigulė dešimtą. Tada aš pradėjau veikti. Padėjau laišką ant lovos, išėjau laukan ir pasiėmiau ryšulį. Nuėjau į mišką. Kai buvau gana toli nukeliau, pastebėjau, kad paklydau.

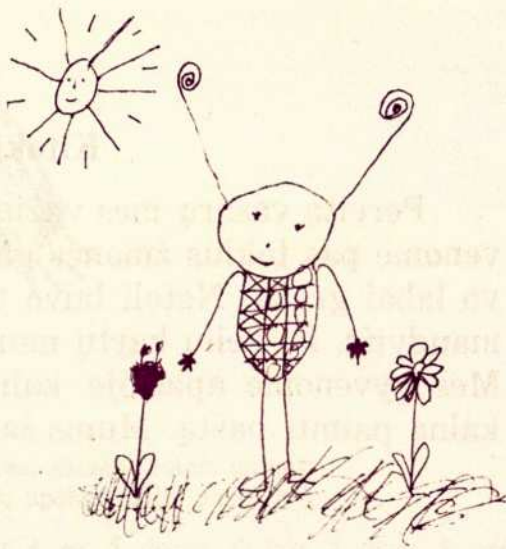
Šiurpas perbėgo man per kūną. Šaltas vėjas pradėjo pūsti. Aš pajutau baimę. Atsiguliau ant žemės ir pagalvojau, kokią didelę klaidą padariau.

Atsiminiau visas pasakas apie šventus ažuolynus ir labai išsigandau. Apsisukau ir bėgau ko greičiausiai atgal į namų pusę. Laimingai atsidūriau prie pat namų. Mama dar nebuvo mačiusi laiško ir nežinojo, kad manęs nebuvo. Nuo to laiko aš niekada nebėgau iš namų.

*Tomas Zikas, 7 sk.
Bostono lit. mokykla*

Tomas Zikas, 12 m.

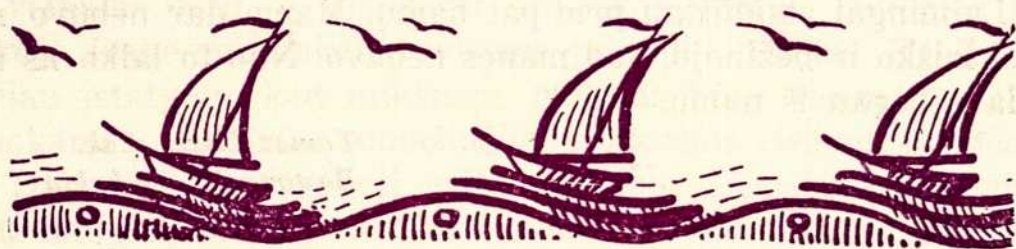

Aidė Užgirytė, 6 m.

Vieną vasaros dieną...

Vieną vasaros dieną aš nuėjau prie ežero antrojo gatvės pusėj ir įlipau į savo gumini pripūstą laivą. Išsiirklavau nuo kranto visai lengvai, bet kai priplaukiau ežero vidurį, staiga vėjas smarkiai papūtė. Nežinodamas, kad mano laivas per lengvas, o vėjas per smarkus, irklavau prieš vėją, norėdamas pasiekti tiltą, kuris buvo visai arti namų. Už poros minučių nutariau, kad vėjas per smarkus. Aš irklavau į vieną pusę, o vėjas stūmė į kitą. Man tas nepatiko, nes aš nenorėjau grįžti aplink ežerą su laivu ant pečių. Pagaliau priplaukiau prie to kranto, kuris buvo labai toli nuo namų. Kai išlipau, radau tėvą laukiantį su automobiliu. Kaip gera turėti rūpestingą tėvelį!

*Vytas Goštautas, 7 sk.
Bostono lit. mokykla*

Kitokios atostogos

Pereitą vasarą mes važiavom į Waterbury, Connecticut. Gyvenome pas tokius žmones gamtoje. Mes ten padėjom jiems. Buvo labai gražu. Netoli buvo toks ežeriukas, į kurį kartais ejom maudytis. Po kelių kartų mums leido maudytis kaimynų baseine. Mes gyvenome apačioje kalno! Kiekvieną dieną reikėjo lipti į kalną paimti paštą. Mums buvo labai smagu.

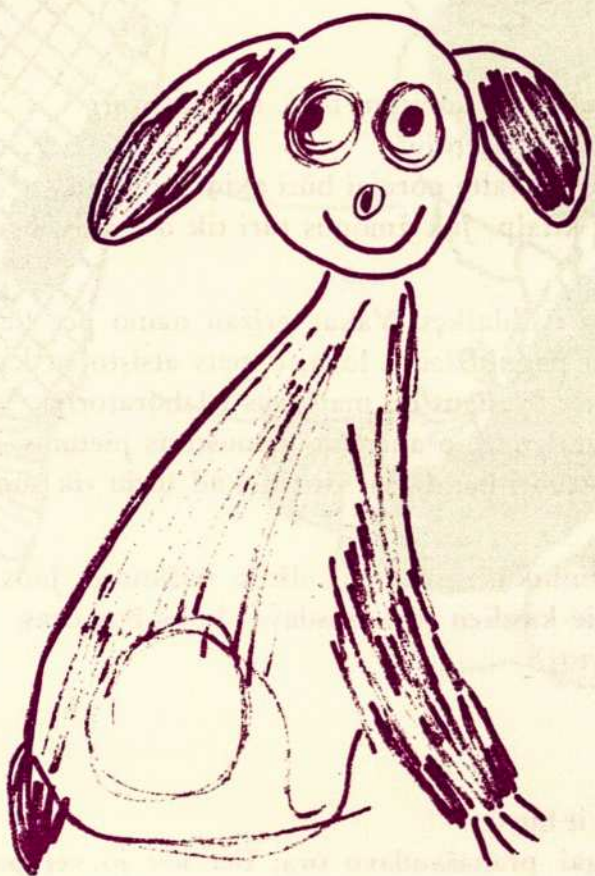
*Asta Tijūnelytė, 10 m.
Brighton lit. mokykla
Chicago, IL*

Berniukai

Berniukai vieną kartą ėjo pasivaikščioti prie jūros ir su smėliu žaidė ir ėjo maudytis. Nusišluostė ir ėjo namo. Paskui ėjo miegot. Prabudo vėlai ir žiūrėjo televiziją. Tada žaidė ant supynių. Užbaigę žaist, ėjo pasivaikščioti. Grįžę ruošėsi vėl eiti į lovą ir užmigo.

Tie bernai — riešutai.
Be bernų — negerai!

*Baltija Udrytė, 5½ m.
Jackson, Michigan*

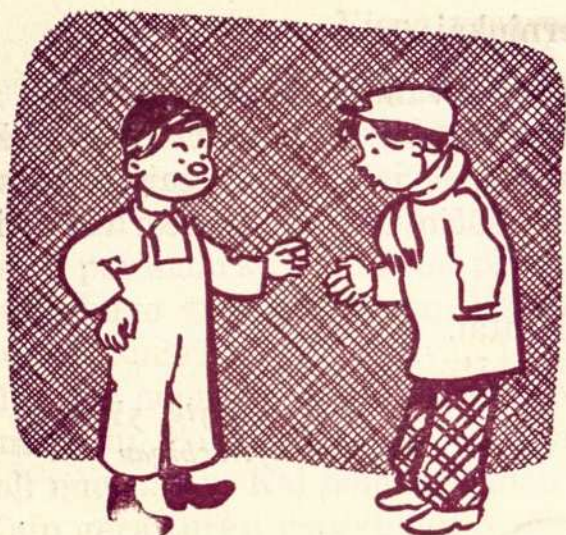
*Jaunas šuo
sėdi ir žiūri
Baltija Udrytė, 5 m.*

GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

a.—5., b.—3., c.—1., d.—2., e.—4.

pažadas, sekliai, mūras, gaidas, mano, garsas
sniegas, naktis, vėjas, upelis, saulė, paukštis

Kryžiažodis: Skersai — 1. ratas, 2. tupi, 3. lupu, 4. sa, 5. duona, 6. ėda, 7. dūda, 8. upė, 9. sodas. Žemyn — 10. stalas, 11. Ritutė, 12. sotus, 13. pelėda, 14. abudu, 15. aidas, 16. po.

ŠYPSNIUKAI

Mokytojas: O tu, Juozuk, kuo norėtum būti, kai užaugsi?

Juozas: Aišku, kad dantų gydytoju.

Mokytoja: Bet tik pereitą savaitę norėjai būti akių gydytoju.

Juozas: Apsisprendžiau kitaip. Juk žmogus turi tik dvi akis, o dantų net 32!

I profesorius: Esu labai išsiblaškęs. Vakar grįžau namo per lietų. Nė nepajutau, kad lietsargi paguldžiau į lovą, o pats atsistoju kampe išdžiūti.

II profesorius: Tai niekis. Nešiaus du maišelius į laboratoriją. Viename buvo varlė specialiam bandymui, o antrame sumuštinis pietums. Kai atėjo laikas visai klasei demonstruoti bandymą, žiūriu, kad turiu tik sumuštinį...

Amerikiečių mokslininkų ekspedicija dirbo miškuose. Juos kasdien lankė vienas indėnas, ir jie kasdien jo klausdavo, koks bus oras.

— Koks bus oras rytoj?

— Bus lietaus.

Taip ir buvo.

— Koks bus oras?

— Saulėta. — Taip ir buvo.

Indėnas vis teisingai pranašaudavo orą. Bet kai jo vėl paklausė vieną dieną, jis atsakė — nežinau.

— Kas atsitiko? — stebėjosi mokslininkai. Indėnai, mat, nusimano apie oro atmainas.

— Sugedo radijo aparatas, — atsakė indėnas.

Mokytojas: Pasakyk man, Antanuk, kaip atsirado kalnai, kuriuos matai per langą?

Antanukas: Nežinau, mes tik neseniai atsikėlėm čia gyventi!